

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Paupertas Religiosorum propria sine proprio Propugnata

Wissingh, Anton

Coloniæ Agrippinæ, 1700

De Administratione Bonorum Temporalium. Titulus secundus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49625](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49625)

gionis Conventualium inseri & exequi mandavit.
In quorum fidem &c. h. i.

A. Episc. Bellicastr. Sec.

De Administratione Bonorum Temporalium

Titulus secundus.

Cum igitur nil magis in votis sit, quam pro
animarum salute, & conscientia Fratrum
securitate, Decreti istius Sanctissimi pura
& omnimoda observantia; nonnulla prescribere,
qua ad eam inducendam & conservandam neces-
saria visa sunt, equum duximus. Proindeque
(Decreti ipsius Ordinem sequentes) primo, qua
ad temporalium Conventuum bonorum admini-
strationem pertinent, statuemus. &c. Hæc omnia
verbo tenus ex S. Constitut. Urbanis excerpta
sunt.

NB. Hoc Decretum hîc præ-
 missum est basis certa , solidumque
 & irrefragabile fundamentum om-
 nium quæstionum , & resolutio-
 num, quæ circa *S. Paupertatis reli-*
giosæ observantiam , ad quam FF.
 Minores Conventuales obligan-
 tur, fieri possunt : proinde quid-
 quid huic Decreto conforme &
 consonum est , verum & rectum
 est ; quidquid autem contra hoc
 Decretum militat , contra *S. Pau-*
pertatis religiosæ observantiam pu-
 gnat ; prout patebit in sequentibus
 quæstionibus , in quibus quædam
 dubia à peculiaristis mota , velex
 S. Constitutionibus Urbanis eru-
 ta deciduntur, & liquidantur.

Quæstio I.

Quomodo intelligendus sit textus citati Decreti S. Congreg. Visitationis Apostolicæ, inserti Constitutionibus nostris Urbanis in c. 4. Reg. tit. 1. ubi de *pecuniis* & aliis bonis quovis modo à Fratibus acquisitis, vel acquirendis decernitur, & districtè præcipitur: *Sed statim ea superiori tradantur, conventuique incorporentur, & confundantur* &c. h. i. Ante responsionem

N. I. Quamvis illius tantùm sit, authenticè & magisterialiter legem interpretari, cujus est condere: attamen privata auctoritate illam explicare in favorem ipsiusmet legis, absque ullo legis præjudicio, cum fundamento non exiguo, ex auctoritate S. Congregat. aliorumque Doctorum deprompto: Item unius textus sanam intelligentiam ex alio rationabiliter colligere, deducere, & probare, maximè dum necesse est hinc & nunc operari, aut operanda resolvere pro se & aliis; id potest cuilibet Theologo competere, & eò magis superiori requisito à subditis suis, cum dependentia tamen suæ interpretationis ad primum legislatorem, aut illum, qui præest legis interpretatio-

ni. Quod magis verum est tunc, cum aliqui subditi effugientes obligationem legis, conantur in fraudem legis, sub prætextu non bono perperam interpretari illam.

N. 2. Quoniam in cit. Decreto, tamquam particulari Lege pro nobis Fratribus Minoribus Conventualibus edita decernitur de acquisitione particularium pecuniarum, & earundem conservatione pro particularibus Fratrum necessitatibus, quod debeant *statim Superiori tradi, conventui incorporari, & confundi*; hinc non nemo pecuniæ plus avidus movit ex falsa suppositione controversiam, an illa *confusio* debeat esse *perfecta, naturalis, & physica*, ita ut singulæ pecuniæ à particularibus acquisitæ incorporandæ, in incorporatione actuali & confusione discerni nequeant, à quonam acceptæ vel illatæ, & unam quasi massam constituent; vel sufficiat ad horum verborum salvationem supra-positio, vel juxta-positio unius pecuniariæ pixidis, seu crumenæ particularis supra vel juxta aliam. Hæc secunda intelligentia videtur à pecuniæ avidis, & peculia amantibus Religiosis extorta, hinc minùs verò similis, sed improbabilis, utpote quæ apertè repugnare videtur menti & textui S. Concil. Trident. S. Congregat. Doctorumque Theologorum. Proinde hac rejecta.

R. Conformiter menti S. Congregat. (de qua mox infra) *confusio* illa supponitur, quod debeat esse *physica, & non merè moralis*, quæ fit per solam juris resignationem in liberam dispositionem Superioris: proinde sic debet præfatus textus in
cit.

cit. Decreto intelligi in S. Constitutionibus nostris Urbanis.

Probatum primò: quia in cit. Decreto post *ly incorporantur* mox additur, & *confundantur*, ideo procul dubio, ut significaretur, quòd non sufficiat qualiscumque incorporatio, v. g. quæ fieri posset per solam resignationem juris, seu appropriationis; (nam juxta Ss. Canones, Monachus quidquid acquirit, monasterio acquirit) sed requiratur totalis, & perfecta, scilicet, ut sine distinctis cistulis, aut crumenulis, vel pixidibus, pecuniæ in unum cumulum, seu massam comportentur, ita ut discerni nequeat, an hic illum, alter istum nummum comportarit, & intulerit. Unde etiam hæc vox *confundantur* ex vi nominis nil aliud importat, quàm mixtionem sine discrimine seu discernentia. Proinde quoque extorta, & violenta videtur harum duarum vocum combinatio *confusio moralis*; nam, si sit *confusio*, jam est multarum rerum quasi ad invicem mixtio, ut discerni nequeant. Hinc verè & concinnè, aptissimèque ad propositum dixit mihi quidam *Illustrissimus & Reverendiss. D. Archi-Episcopus*, quòd Secundanus aliquis hos terminos non aliter intelligere, aut interpretari valeat. Et, quia pro intelligentia hujus vocis *confundantur*, Romam scribi petij ab aliquo Domino Illustrissimo, ibi quoque resolutum fuit, quòd intelligentia hujus vocis in subiecta materia, & contextu ex se ipsa pateat, & in ipsomet cit. Decreto per alias voces adjunctas & repetitas satis explicetur, obinde non indigeat ul-

te-

teriori explicatione. Quod autem hæc sit genuina & verissima illius explicatio, & intelligentia,

Prob. secundo Auctoritate Doctissimi Theologi & Canonistæ *Hyacinti Donati* Ord. Prædicat. Provincialis utriusque *Calabriæ* Provincia, Tom. 4. in resolutoria praxi rerum regularium Tract. 15. q. 10. §. II. ubi explicans textum S. Concilii Trident. Sess. 25. de Regularibus c. 2. *sed statim ea Superiori tradantur, Conventuiq; incorporantur &c.* sic inquit: *quid enim est incorporari, nisi confundi, vel misceri cum aliis bonis monasterij sine ullo discrimine peculij? nam, quod possidetur separatim à communitate conventus, censetur proprium peculium. -- Intentum Concilij fuit extirpare antiquos abusos, inter quos etiam hic erat, nempe habere peculium dependenter à voluntate Prælati; quem abusum præcipuè intendit Tridentinum revocare. h. i.*

Prob. tertio Auctoritate *Clem. VIII.* de quo *Hyacintus de Casal Capuc.* in tract. aureo de paupertate religiosa p. 4. c. II. sic inquit: *Docet etiam Clemens VIII. ut pecunia incorporetur, ita debere commisceri, ut inter pecuniam Sororis Lucia, & Sororis Ursuline nulla appareat distinctio. h. i.*

Prob. quartò Auctoritate S. Congregat. Eminentissimorum DD. Cardinalium, cujus Decretum datum Archi-Episcopo Urbini refert *Fagnanus* cit. à *Zegnero* in *Dissert. Canon. p. I. c. I. §. 14.* *Hic enim cum retulisset S. Congregationi, se non potuisse adducere moniales cujusdam monasterij ad suscipiendam exactam vitam communem,*

nem, ideoque illis proposuisse, ut fieret communis
 arca, cujus clavis penes Abbatissam existeret, &
 intus eam aptarentur tot scrinsola, quot essent mo-
 niales, ita ut unaquaque haberet claviculam
 scrinioli sui, & in eo asservaret pecuniam ex labo-
 ritio vel aliunde partam, qua in ipsius tantum, &
 non in alterius necessitates erogari deberet arbi-
 trio Abbatissae. S. Congregatio hoc temperamen-
 tum ludicrum existimavit, ac repugnans Decreto
 S. Concil. Trident. ac S. Congreg. Apostolica Visi-
 tationis, quod jubet NB. ut omnia Superiori tra-
 dantur, conventuique incorporentur. Ideoque
 mandavit Archi-Episcopo, ut, quamdiu moniales
 vitam communem non susciperent, interdiceret
 ipsis receptione puellarum ad habitum & professi-
 onem. h. i.

Prob. quinto. In cit. Decreto dicitur de pecu-
 nia & aliis: *ex nunc ea applicamus, & pro appli-
 catis haberi volumus.* h. i. quod nihil est aliud di-
 cere, quam: *ex nunc* illa extrahimus ex suo priori
 statu, quem habebant ex parte recipientis, volen-
 tis fortè sic vel aliter applicare. Additur in cit.
 Decreto: *& pro applicatis haberi volumus*, q. d.
 illa pecunia *ex nunc* debet haberi pro applicata, ut
 proinde priorem quasi indifferentiae statum ami-
 serit, & in massam bonorum monasterij transferit
 immerfa.

Prob. sexto. Intelligentia hujus vocis *confun-
 dantur* clarè colligitur ex clara & genuina intelli-
 gentia ejusdem vocis, in alia materia adhibitæ in
 eisdem S. Constitut. Urban. in c. 8. Reg. tit. 9. §.
 ubi in electione Ministri Generalis, & Provin-
 cia-

cialis jubetur, ut *Suffragia misceantur*, *Schedula confundantur*. Ubi *ly confundantur* dicit aliquid plus, quàm *misceantur*, (ne sit inutilis repetitio ejusdem vocis) nimirum hoc: *Schedulæ ita misceantur per se invicem, seu ad invicem, ut à nullo discerni valeat seu dignosci, quænam fuerit hujus aut illius Scheda, vel suffragium.* Pariter ergo intelligatur in præsentī materia.

Prob. septimò. Quia in cit. S. Constit. Urban. in c. 2. Reg. tit. 25. §. 1. ordinatur, ut in communi vestiario *omnia ibi vestimenta Fratrum cum lanea, tum linea, separatim tamen asserventur.* h. i. Ex quo textu sic argumentor: si de asservatione pecuniarum, à Fratribus particularibus acquiratarum etiam decerneretur, quòd deberent *separatim* conservari, non esset locus controversiæ; cum ergo illa particula hìc non ponatur, sed alius terminus, illius planè destructivus, scil. *confundantur*, quod idem est, ac *non separatim asserventur*, sed in unum cumulum ac massam misceantur; evidenter liquet, quòd physicam confusionem pecuniarum urgeant Constitutiones Urbanæ in cit. Decreto.

Confirmatur. Juxta regulam juris: *Si legislator aliud voluisset, aut intendisset, apertius locutus fuisset*, maximè in materia, monachorum inordinato appetitui ita favorabili, sed nimis periculosa & nocivâ. Constitutiones autem Urbanæ solum memorant, & præcipiunt, quòd debeant particulares eleëmofynæ in communi ærario conservari, & *confundi* pro particularium Fratrum necessitatibus; consequenter alia contraria explicatio neu-

reutiquam debet hic admitti, cum sit à monachis pecuniæ cupidis extorta in subversionem regularis vitæ, & apertam perniciem animarum &c.

Prob. octavo. In Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 9. §. 12. statuitur: *Providè igitur unicuiq; (ut opus fuerit) discretus Pastor, quæ necessaria sunt, distribuat: Sic enim & in primitiva nascentis Ecclesiæ ætate (ut apud Acta Apostolorum habetur) erant illis omnia communia; dividebatur autem singulis, prout unicuique opus erat. h. i.* Ubi nota has duas cum singulari Emphasi additas particulas *sic enim*, quarum prima significat paritatem, secunda causalitatem, ut sensus sit: *Servemus, sicut in Ecclesiæ primitiva servatum est; & ideo servemus, quia etiam ibi sic servatam legimus tam vitæ communitatem, quàm legitimam cum proportione debita distributionem.* Atqui ibi erat massa communis una, ex qua dividebatur singulis; & nullo modo tunc tolerabantur peculia, seu privatæ burfæ: ergo nec apud nos debent tolerari ullatenus, utpote vitæ laxioris & irregularis fundamentum, & fomentum, contra apertam mentem S. Constitut. Urbanarum.

Porro si quis impugnator propugnatae hucusque & sanè explicatae physicae *confusionis*, adhuc ulteriorem & planiorem desideret hujus vocis *confusio* intelligentiam, & explicationem, tantummodo in corpore Juris civilis inspiciat Librum secundum Institutionum Justiniani; ubi magis ex supposito, quàm ex proposito videbit aptè, & præsentì materiæ sat accommodatè intellectam, & usurpatam hanc *confusionem*, sed ad
ma-

maiores sui *confusionem*. Et sicut ibi per *confusionem* amittitur dominium (vide ibi) sic in religioso professo amittitur omnis peculiaris præsentio ad pecunias à se acquisite, at jam confusas in massa communi. Attamen manet obligatio in superiore, ut ex illa massa provideat illi de omnibus necessarijs, salvâ honestate religiosi moderaminis.

Plura alia, probantia dictæ vocis intelligentiam adduxi in *Libro*, cui titulus *S. Communitas*. Si fortè argumenta in contrarium facientia appareant, solventur facilè ex infra dicendis. NB. Interim in hac & quavis alia materia meum iudicium S. Romanæ Ecclesiæ, & S. Congregat. Eminentissimorum DD. Cardinalium iudicio ac sensui humiliter, libenter, ac reverenter subijcio: paratus ad audiendum saniora consilia, pro securitate conscientiarum, & pacifica tranquillitate animarum. Magis roborabitur responsio ad præmissam quæstionem ex dicendis in quæstione sequenti. Sit ergo

Quæstio II.

AN S. Constitutiones Urbanæ permittant privata deposita, seu pecuniaria peculia cum hac indefinita licentia, ut particulares Religiosi possint talia sibi acquirere in Ordine Minorum Conventual. & illimitatè quoad modum, quantitatem, ac tempus de anno in annum conservare (quamvis apud depositarium conventus, seu in communi arca) illaque de con-

ven-

ventu in conventum, dum elocantur, secum ferre,
& inde de necessariis suis sibi providere.

R. Negativè ad quæstionem sic formatam.
*Probat*ur ratione multiplici fundatâ in mem. S.
Constit. Urbanis. Et quidem *primò* ex Decreto
cit. S. Congreg. Visit. Apost. quod S. Constituti-
onibus nostris Urbanis est insertum tamquam ali-
quid, quod est de corpore & substantia Constitu-
tionum. In quo *omnibus* Ordinis nostri *Fratri-*
*b*us *districte* prohibetur, ne quispiam eorum pecu-
nias etiam ex eleemosynis, concionibus, aliove la-
bore, aut consanguineorum, seu aliorum largitione,
etiam intuitu personæ datas, aut aliâs quovis mo-
do ab eis acquisitas, vel acquirendas, tamquam
propria, aut etiam nomine conventûs possideat vel
teneat. h. i. Ubi non solum prohibetur Fratribus
pecunias tenere tamquam proprias, sed ne qui-
dem nomine conventûs, multò minùs nomine
proprio illas possidere, aut tenere. Alius autem
modus tenendi aut habendi pecunias non est da-
bilis nisi fictitius, & contra rationem, ac verbo-
rum horum intelligentiam extortus.

Prob. secundò. Quia in cit. Decreto de præ-
dictis pecuniis districte præcipitur, ut *statim* Su-
periori tradantur, conventuique incorporentur,
& confundantur, prout nos ex nunc ea applica-
mus, incorporamus, ac confundimus, & pro appli-
catis, incorporatis, & confusis haberi volumus, &
mandamus. h. i. Si ergo pecuniæ tales à privato
Religioso quomodolibet acquisitæ, & Superiori
extradendæ, ac extraditæ ex tunc applicentur, sanè
amittunt planè suam passivam peculiaritatem,

C

ut

ut proinde non sint *ex tunc*, nec *prius*, nec *umquam* specialiter tentæ, vel possessæ à tali particulari Religioso. Proinde is numquam poterat, nec potest, nec poterit dici talium pecuniarum possessor, aut tentor, aut propriè habitior (si hoc nomen bene sonet) sed solum *exhibitor*; prout dicitur in cit. Decreto his verbis : *Ex quibus (pecuniis, aliisque rebus) subministrato NB. exhibitori, quantum religiosa ejus necessitates (status valetudinis, laborumque ratione habitâ) exposulare videbuntur, reliquum penes ararium maneat. h. i.*

Prob. tertio. Quòd talis particularis Religiosus nullam peculiaritatem, aut attinentiam quasi specialis juris aut prætensionis ad tales pecunias, aut res habeat, patet ex eo, quòd sit solum circa illa tamquam circa rem alienam quasi administrator non juris, sed solius usus-facti. Unde & dicitur in cit. Decreto : *Quod verò à Superiore ipsi traditum fuerit, vel undecumque ad ejus manus pervenerit, memorato Superiori de eo rationem ad omnem ejus nutum reddere teneatur. h. i.*

Prob. quarto Ex Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 2. §. 5. ubi decernitur : *Depositarij præcipua munera sunt -- pecuniam, ceteraque bona per exactorem in unum collecta fideliter custodire, & in arca trium clavium asservare : res quascumque conventui quoquo modo obvientes in commune Fratrum depositum inferre. h. i. & lc. §. 9. In ipsa trium clavium arca (quæ lc. tit. 8. §. 1. vocatur commune conventus ararium) pecunia omnes tam*
certæ

certa quàm incerta , tam qua ob annuos fructus, redditus, census , sive legatorum tum ordinario- rum, tum extraordinariorum, quàm qua ob Fra- trum legentium, laborantium , prædicantium ve labores , aut quamvis aliam piorum eleëmofyna- rum occasionem, vel aliàs quomodolibet conventui obvenerint , inferantur, & NB. juxta formam præfati Decreti custodiantur. h. i. En! ibi decer- nitur, ut omnia qualitercumque obvenerint , eti- am à particularibus qualicumque occasione , aut viâ acquisita inferantur communiæario , & inibi custodiantur non qualitercumque sed juxta for- mam præfati Decreti, quod jubet omnia & singu- la incorporari, confundi, & ex nunc pro applicatis haberi, quasi illæ pecuniæ tunc mox alium statum, seu conditionem nactæ sint ; ut exinde postmo- dum omnibus & singulis de singulis necessariis provideatur , prout ibi decernitur §. 6. his ver- bis :

Dispensatoris autem , seu Expensoris officium & cura sit, ex pecuniis, aliisque rebus , quas sibi à Depositario tradita fuerint, Superiori , Fratribus, totique conventui NB. de singulis necessariis (mandante tamen ipso Superiore) non juxta pro- prij affectus mensuram , sed secundum religiose charitatis regulam , Sanctarumque Constitutio- num nostrarum statuta providere. h. i. Per quæ ultima verba arcetur & prohibetur Fratribus om- nis peculiaritas tam in cura , quàm in pecunia, utpote dum præcipitur , quòd ex una communi arca & massa, in qua pecuniæ singulæ jam confu- sæ sunt, singulis quoad singula provisio fieri debe-

at. Ipse etiam Superior quoad hoc assimilatur aliis subditis, quibus in hoc non reputatur melior aut potior in necessariorum provisione. NB. Hæc de Superiori locali; nam de non locali S. Constitutiones Urbanæ specialia decernunt, uti & in aliis Ordinibus Religiosis aliquibus, quantumvis in perfecta communitate viventibus.

Prob. quintò. Ad quid talia privata peculia? feu deposita peculiaria pecuniaria? si dicatur, quòd ad hoc, ut quisque in particulari provideat sibi de necessariis; dico, quòd Constitutiones inhibeant singulis peculiarem pro se in his curam habere. Nam in c. 4. Reg. tit. 2. §. 15. decernitur: NB. *Quidquid igitur necesse fuerit, servatis servandis, ex pecuniis à Depositario sibi traditis Expensor provideat. h. i.* Ubi ly quidquid comprehendit omnes quascumque necessitates tam in particulari, quàm in communi.

Quod clariùs exprimitur lc. tit. 9. §. 1. his verbis: *Maximè opus est, ut Pralati ipsi, quibus ex injuncto Regule præcepto incumbit, omni vigilantia, charitate, & solertiâ ea omnia, quæ singulis Fratribus non ad victum & vestitum tantummodo, verùm & ad infirmitates sublevandas, ad studia prosequenda, ad itinera peragenda, ad labores reficiendos, & ad consimilia quæcumque onera perferenda necessaria erunt, paterna benignitate, & sollicitudine, nullâ (quando necesse fuerit) dilatione factâ providere debeant. h. i.* Quò quid clariùs decerni potest ad probandum responsionis suprâ datæ intentum?

Prob. sextò. lc. tit. 7. §. 1. in S. Constit. Urban.

ban. decernitur : *Ufus rerum, quæ unicuique Fratrum ad proprias sublevandas necessitates tribuntur, certus, determinatus, & ad Superioris nutum revocabilis sit. h. i.* Si certus, & determinatus; ergo neutiquam licebit Religiosis in particulari, augere pecunias, aut alias res pro suo privato bono & usu ad quantamcumque Summam. Insuper, si ad nutum Superioris revocabilis sit; ergo potest Superior in impedite uti hoc jure suo, hac potestate sua, & prout placet, revocare; & consequenter subditus non potest, non debet, non audet resistere, immo nec ullam particularitatis prætensionem ad illas pecunias seu res contra Superiorem prætexere, aut allegare, nisi iniquè. Hinc & additur cit. loco : *quòd si quis aliter fecerit, vel quicquam (etiamsi pecunia sit) tenere deprehensus, aut convictus fuerit, is biennio activa & passiva voce privatus sit, atque etiam juxta nostras has Constitutiones puniatur. h. i.*

Prob. septimò. Quòd S. Constitut. nostræ Urbanæ de particularibus Fratrum Eleëmofynis ita disponant, ut ipsi Fratres nullum particularitatis titulum ad illas retineant, id manifestè liquet ex illis, quæ decernunt in c. 4. Reg. tit. 8. §. 1. & seqq. his verbis : Particularium Fratrum eleëmofyna, & pecunia, propriâ industriâ, vel alio quolibet modo ex quibusvis tum manualibus, tum literariis exercitiis acquisita, & per conventus Officiales, vel (si id commodè fieri non poterit) per se ipsos recepta, in communi conventus erario asserventur, ex iisque vestiariùm, & reliquæ omnes religiosa necessitates ipsis suppeditentur. Quòd si

hujusmodi pecunia, & eleemosyna non sufficient, ex redditibus conventuum Fratrum indigentis applicatis suppleatur. h. i. Junge quæ sequuntur.

In §. 2. lc. Si autem particularium Fratrum necessitatibus ex particularibus eleemosynis reparatis, aliquid ex ipsis supererit, id nullo modo è deposito, vel arario extrahatur, vel in alios usus convertatur, sed ibi usque ad Provinciale Capitulum, seu Congregationem fideliter asservetur. h. i.

§. 3. Capitulum verò, seu Congregatio, cui de superstite pecunia (& nulli alteri) dispositio demandatur, habitâ ratione locorum, & personarum, NB. quidquid sibi in Domino expedire videbitur, de ipsa met pecunia statuatur, & decernat &c. h. i. & lc. tit. 9. §. 6. Illarum enim, quæ supererint, pecuniarum, Fratrum necessitatibus jam reparatis, NB. omnimodam & absolutam dispositionem Capitulo Provinciali, seu Capitulari Congregationi proximè celebranda tantummodo reservamus, ac reservatam esse volumus, ac decernimus. h. i. Et §. 7. Qui verò Prælatorum secus fecerit -- mox officio, & dignitate privetur, & ad cetera in posterum Religionis munera, & dignitates sit inhabilis. h. i.

Ex quibus textibus sic argumentor: si Capitulum habeat NB. omnimodam & absolutam dispositionem, quidquid in Domino videbitur &c. ergo potest in impedire uti hoc jure suo contra quemcumque in particulari. Ergo nullus in particulari habebit ullam peculiaritatis prætensionem in tales particulares eleemosynas (supposito,

sito, quòd ipsius necessitatibus religiosis à Superiore sufficienter provisum sit, & in futuro providendum sit ex illis vel aliis.) Hinc etiam non poterit ullatenus illas propria autoritate exponere, prout decernitur lc. tit. 8. §. 6. *Si quis autem eleemosynam à quovis sibi datam autoritate propria dispensare ausus fuerit, ab eo Conventu, ubi de familia degit, expellatur. h. i.*

Prob. oetavo. Religiosi particulares tenentur se Superiori, quoad necessariorum receptionem, in omnibus conformare: & Superiores tenentur Fratribus *omnia necessaria* subministrare (prout statim patebit ex textu S. Constit. Urban.) ergo non debent, nec audebunt Fratres peculia pecuniaria sibi pro suis necessariis retinere. *Prob. hæc consequentia;* nam deplorandus esset Superior tamquam miser & infelix, si deberet subditis omnia necessaria subministrare, & tamen vellent hi, quidquid acquirunt, sibi retinere. Immo irrationalis esset hæc dispositio, utpote generativa turbationis, rebellionis, plurimarumque aliarum inordinationum. Audi de super textum S. Constitut. Urban. in c. 4. Reg. tit. 9. §. 13. *Superioris itaque arbitrium, & iudicium, æquis ad eò conditionibus libratum Fratres omnes promptè sequentur, eique semetipsos (nisi de excessu vel defectu iudicij, & arbitrij notoriè aliquid constiterit) in omnibus conformabunt, & coaptabunt. h. i. Et §. 14. Superiores autem, NB. quidquid deposcat Fratrum necessitas, per Officiales conventus, in propria tamen specie, NB. non verò in pecuniis, Fratribus ipsis benignè, paternèque subministrabunt. h. i.*

Si quis tantum velit intelligere, non potest hic amplius dubitare: nam hac intelligentia est tam plana, & tam directa via, ita ut stulti non errent per eam. Isai. 35. 8.

Prob. nono. S. Constitut. Urbanæ in c. 5. Reg. tit. 13. §. 1. præcipiunt promptuarij Præfecto, ut, quæ præter victum & vestitum, (de quibus alibi) Fratibus necessaria sunt, v. g. oleum, charta, &c. dispense, & unicuique proferat. - & si quid supererit, communitati restituatur. h. i. Ex quo iterum evidenter sequitur, quòd talia necessaria nullus in particulari sibi procurare debeat, consequenter ad hunc finem non indigeat peculio pecuniario, seu deposito.

Prob. decimo. S. Constit. Urbanæ in c. 6. Reg. tit. 2. §. 4. præcipiunt Fratibus omnem omnium quorumcumque bonorum resignationem quoad omne & quodcumque jus: ergo hanc peculij pecuniarij reservationem tam vagam, tam liberam, tam incircumscriptam, seu incircumcisam nullatenus approbant, nec admittunt. Textus lc. hic est: *Si quis autem Fratrum, postquam Urbana Constitutiones huiusmodi ad ejus notitiam pervenerint, omnia bona, quacumque illa fuerint, sive eis defacto utatur, sive ea apud Seculares ullo pacto detineat, non revelaverit, & conventui, cujus Filius est, NB. quantum ad omne & quodcumque jus eo ipso non resignaverit, omnium legitimorum actuum jure, & utraque voce biennio privetur, aliisque proprietariorum pœnis subjaceat. h. i.*

Ubi nomine bonorum, quæ sub usum hominis cadunt, utique etiam exprimitur, & comprehenditur

dicur pecunia. Et, si nativo conventui *omne & quodcumque jus* in talem pecuniam resignandum, & resignatum sit, utique potest ille Conventus de tali pecunia disponere, prout maluerit (nisi tamen aliunde hæc potestas limitetur, prout defecto limitata est supra) consequenter talis Religiosus amittit omnem qualemcumque pertinentiam, seu attinentiam ad illam pecuniam, sine spe regressus ad illam recipiendam in specie, aut individuo, & aliò transferendam pro voto suo, *cerrè* circa hoc valde ineruditò, & inordinatò.

NB. Si quis autem hunc præcitatum textum aliter intelligere, vel in sensum absònum detorque voluerit, manifestum signum est non debilitatis in intellectu, sed obliquitatis aut pravitatis in affectu, utpote per inordinatum amorem pecuniæ obcæcatò, & hebetatò. Si quæ autem in S. Constitut. Urbanis alicubi appareant specie tenus contrariantia his jam resolutis in hac quæstione, in sequentibus magis dilucidabuntur, & resolventur. Itaque sit

Quæstio III.

Qualiter ergo intelligendus sit textus S. Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 8. §. 4. qui ita decernit : *Quòd si occurrat Fratres ante Capitulum è concionibus redeuntes, suarum eleëmofynarum pecunias ad Superiores (uti tenentur) deferre, communique deposito præsentare ; Superior, ut diligenter usque ad peractum*

*Capitulum afferentur, sedulo curet; eò verò per-
actò, si Fratres aliò de familia profecturi fuerint, ip-
sismet reddantur, eò, quò proficiscuntur, deferen-
da, factâ proinde, atque ad illum conventus & loci
Superiorem, ubi is de familia degere debet, trans-
missâ, seu statim transmittendâ, & pecuniarum
ipsarum. & aliarum, quas defert, singularum re-
rum distinctissimâ notulâ, h. i. ante responsionem.*

N. 1. Hunc textum sibi patrocinari arbitran-
tur peculiaristæ, utpote sibi imaginantes erroneè,
quasi loqueretur universaliter: & quòd proinde sibi
liceat privatum pecuniarium peculium seu deposti-
tum conservare, illudque de conventu in conven-
tum secum transferre, dum elocantur (contra di-
cta in fine prioris quæstionis) sed valde halluci-
nantur, ut statim patebit. Sed prius

N. 2. Quòd prædictus textus non contineat
universalem seu indefinitam dispositionem, sed
solum particularem conditionatam exceptionem
(exceptio autem particularis firmat regulam uni-
versalem in reliquis.) Quòd autem non sit uni-
versalis dispositio, quoad tales particulares à Fra-
tribus qualitercumque acquisite pecunias, immo
nec semper quoad omnes pecunias ex concioni-
bus, seu prædicationibus conquistas, id apertè li-
quet ex eo, quod decernitur in c. 4. Reg. tit. 2. §. 9.
quòd nimirum *in arca trium clavium inferantur
pecunia omnes tam certe quàm incerte, tam qua
ob annuos fructus - - quàm quæ ob Fratrum legen-
tium, laborantium, NB. predicantiumve labo-
res, aut quamvis aliam piorum eleëmofynarum oc-
casionem, vel aliàs quomodolibet conventui obve-
nerint, h. i.*

Dein-

Deinde in cit. Decreto S. Congregat. præcipitur, ut *eleëmofynæ etiam NB. ex Concionibus ac-*
quisita Superiori tradantur, conventuique incor-
porentur. h. i, En ! Eleëmofyna ex concionibus,
seu prædicantium laboribus acquisita debent in
 communi ærario custodiri juxta formam præfati
 Decreti, id est, *incorporari, confundi, & hinc*
 non in natura NB. reddi ipsis Fratibus; quod ta-
 men decernitur, ut fiat in particulari exceptivo
 casu quæstionis hujus. De quo proinde

N. 3. Casus exceptivus hujus quæstionis tri-
 plicem involvit conditionem, *prima est, quòd*
Fratres è concionibus redeuntes conferant eleëmof-
ynarum suarum pecunias, utique partas occasio-
ne concionum habitarum indies per quadragesi-
mam (prout moris est in Italia, nullibi autem
 apud nos in hac Germaniæ Provincia) & hinc oc-
 casione talium concionum, si cum plausu & fru-
 ctu habitæ sint, largior talibus concionatoribus
 offertur eleëmofyna. *2da est, si id contingat ante*
Capitulum. Est autem tempus Capituli, si Pro-
vinciale sit, præscriptum à S. Constitut. Urbanis
 post quindenam Paschæ, & hinc tempus ante
 Capitulum est tempus paschale, quod sequitur
 immediatè tempus habitarum concionum in qua-
 dragesima; si autem Generale Capitulum sit, est
 tempus antepentecostale. *3tia est, si Fratres, per-*
actò capitulò, aliò de familia profecturi sint. Ex
 his Collige, &

N. 4. Quòd, si occasione harum concionum
 Fratres pecunias conferant, & tamen Capitulum
 non instet; vel, si Capitulum quidem instet, non
 tamen

tamen ad alium conventum tales concionatores mittendi sint, conditionatus hic & exceptivus casus non habeat locum, ideoque tunc pecunia occasione concionum collecta generali regulæ suprâ datæ subjacebit, ut nimirum *statim superiori tradatur, incorporetur, & confundatur &c.* Hanc explicationem, & intelligentiam ipse textus hujus legis, & specialis congruentia ejus (de qua statim post) subministrant. His ita prænotatis, & præintellectis, jam

R. 1. Quod hic casus non patrocinetur Peculiaristæ. *Ratio* jam allata est in præmissis notabilibus.

R. 2. Valde congruum erat, ut circa hunc casum fieret specialis dispositio, decernereturque, ut pecunia illa conferretur ad illum conventum, illumque superiorem, qui in posterum habebit obligationem vestiendi, & alimentandi talem concionatorem, qui illam lucratus est. Hinc etiam illa pecunia potius debet mitti ad secundum Superiorem, & conventum, quàm relinqui in primo. Proinde simul transmittenda erit talium pecuniarum, & aliarum rerum, quas conferet, distinctissima notula; ut per hoc iterum significetur, talem Religiosum nullum habere jus peculiaritatis ad illam pecuniam contra hunc novum suum Superiorem, aut conventum. Occasione jam resolutorum,

Quæres, an particulari Religioso in Ordine nostro Minorum Conventual. concedi possit licentia, ut pecuniam à se speciali industria, vel ex pio legato, aut donatione acquisitam possit pone-
re

re ad censum, & inde annuam pensionem pro se percipere, pro suis necessitatibus impendendam.

R. 1. Negativè (quid in aliis Religionibus liceat, ego hic non examino, nec taxo, nec decido.) Responsio hæc fundatur in aperto textu Constit. Urban. in c. 4. Reg. tit. 7. §. 2. qui talis est: *Possessiones autem, sive bona quacumque stabilia Fratres etiam de superiorum licentia (licet eam se concedere posse contra veritatem testarentur) nullatenus possidere possunt, nec NB. usu eorum potiri.* h. i. Ubi inter bona stabilia utique computatur jus ad annum censum seu pensionem; est enim redditus, cujus nec usu potiri possunt. Hic itaque non solum adimitur jus juris ad talem censum, sed etiam facultas possidendi, immo et solo eorum usu potiendi. *Insuper quod Fratres in particulari ne quidem nomine conventus redditus, seu census possidere, vel tenere valeant; id enim clarè verbotenus exprimitur à S. Congregat. in Decreto sæpe citato; ergo multò minus nomine proprio.*

R. 2. Ut ergo non peccetur in subjecta materia, ita census annuus in bonum particulare talis Religiosi ordinandus est; ut nimirum Ordo, vel Conventus solus nomine suo tamquam jus juris habens trahat pensionem annuam, cum obligatione, talem Religiosum vestiendi, alimentandi, eique de aliis necessariis providendi.

His ita præviè resolutis, facilior erit resolutio illorum, quæ proponuntur in sequentibus questionibus. Sit itaque

QUÆS.

Quæstio IV.

AN sit secundum S. Constitut. Urbanas, aut præscribatur ab eis, vel approbetur, aut saltem toleretur ab eis, ut non resistant, *primò*, quòd in nostro Ordine Minorum Conventual. ex generali, seu indefinitè præsumpta licentia, privatus Religiosus propriâ privatâ industriâ, dexteritate, aut patronorum conciliatione, ac benevolentia, vel alia quacumque viâ de se non malâ sibi ipsi privatim procuret vestimenta interna & externa, sive lanea, sive lineâ, aliaque personæ & cameræ utensilia. *Secundò*, quòd illa, dum ob causam à suo P. Provinciali elocatur de conventu in conventum, de loco in locum secum confarcinata coasportet, aut asportari curet. Ante responsionem.

N. 1. In comperto est, quòd hujusmodi quidem videatur praxis in aliquibus monasteriis; sed, an bona? an ex prima Ordinum institutione, vel deformatione, aut defectione? an de jure? an praxis *per se* bona? an secundum Ordinis Regulam, & Constitutiones? &c.

N. 2. Experientia docet, quòd Religiosi nimis sollicitè & sordidè talia pro se privatim confarcinantes, coasportantes, non immeritò vilescant in mente aliorum tam Sæcularium, quàm Regularium, solidam virtutem Sapientium, utpote plùs in hisce labentibus muscis, quàm in Divina Providentia confidentes, contra illud Matth. 6. 34.

No-

Nolite solliciti esse in crastinum. Si tamen tales in secundo Monasterio sibi necessaria non inveni-
rent, minimè reprehensibiles forent, si cum debi-
talicentia Superiorum, necessaria sibi secum illuc
ferri peterent; dummodo cupiditati indomitæ
non serviatur, aut locus concedatur. At hoc tunc
non est *per se*, sed *per accidens*, non *secundùm*, sed
præter Constitutiones. Hinc

R. I. *Ad primam partem questionis principa-
lis*, non esse *secundùm S. Constitut. Urbanas*;
quæ sunt nostræ vivendi leges. *Ratio est, primò*,
quia talis ad talia generalis & indefinita licentia
est, *per se loquendo*, vetita, & laxitatum, plurima-
rumque inordinationum inductiva; ut fusè de-
claravi in *libro de S. Communitate*. *Secundò*, quia
S. Constitut. Urbanæ tam suspectam, damnosam,
& reprobam licentiam, imino & titulum, seu oc-
casionem ad illam præsumendum præamputant,
dum hac valde seria lege Superiorum conscientias
ligant in c. 4. Reg. Tit. 9. §. 1. *Maximè opus
est, ut Prælati ipsi, quibus ex injuncto Regule præ-
cepto incumbit, omni vigilantia, charitate, & so-
lertia, ea omnia, quæ singulis Fratribus, non ad
victum & vestitum tantummodo, verùm & ad
infirmities sublevandas, ad studia prosequenda,
ad itinera peragenda, ad labores reficiendos, & ad
consimilia quacumque onera perferenda necessaria
erunt, paternâ benignitate, & solitudine, nullâ
(quando necesse fuerit) dilatione factâ, providere
debeant. h. i. & §. 8. Discretè itaque, prudenter,
ac (ut uno verbo dicatur) paternè prorsus, quæ
necessaria erunt, unicuique etiam eorum familia*
mi-

minimo, absque dilatione, absque increpatione, sed laeto & hilari vultu impertiri curabunt. h. i.

Ex quibus locis infero: si Superiores præceptum habeant, singulis in omnibus providendi; non audent licentiam talem, tam generalē subditis dare, *per se loquendo*; nec sordidam hanc curam in illis possunt, aut debent tolerare. Si autem contrarium à multo tempore in dicto Ordine practicum sit (seu ex injuria temporum, seu ex defectu charitatis in Superioribus, aut fervoris in subditis &c. nescio, Deus scit) id non fuit *secundum* S. Constit. Urbanas; de quo solum procedit hæc prima responsio. Ex his

R. 2. Nec id præcipitur à S. Constit. Urbanis. *Ratio patet* ex dictis. *Tum etiam*, quia illæ potius contrarium præcipiunt, dum nimirum inhibent Superioribus, ne culpâ suâ dent occasionem aut ansam subditis procurandi sibi per se ipsos necessaria, per viam non licitam, v. g. *per conversionem ad loculos*; de quo textus S. Constit. Urbanarum lc. §. 10. apertè loquitur his verbis: *Quod si Superiores Fratres ipsos, non ut filios, sed ut servos, omni necessitati seu ex injuria, sive ex contemptu subesse patiantur; certissimum est, eos in deteriora lapsuros, & ad loculos contra jus, fasque, & ad Constitutionum ipsarum, & Regula transgressionem sese conversuros. h. i.* Ex his.

R. 3. Quòd nec approbetur à S. Constitut. Urbanis. *Ratio est*; quia, ut patet ex dictis, potius reprobatur non tantum implicitè, sed satis explicitè, dum curam temporalium necessitatum totam conjiciunt in Superiores, mediantibus Offici-

ali-

alibus, aliisque ad id deputandis Fratribus. In quo supponunt integram, & inviolatam debere manere Regulam nostram c. 4. sic præcipientem: *Pro necessitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis, per amicos spirituales, Ministri tantum & Custodes sollicitam curam gerant secundum loca, & tempora, & frigidas regiones, sicut necessitati viderint expedire.* h. i. In quo textu curam temporalium sollicitam habere jubentur *Ministri tantum & Custodes*; quòd si illi *tantum*, ergo nulli alij. Ubi per *Ministros*, seu *Custodes* etiam Guardianos debere intelligi, ex mente S. P. N. Francisci, ait S. Bonaventura. Ubi

Notandum est singulariter, quòd in nullo loco S. Constitutiones nostræ Urbanæ jubeant, permittant, aut licentient, ut quis privatus sibi privata necessaria procuret seu ad victum, seu vestitum, seu &c. Immo potius talem privatam curam (prout opponitur curæ pro communitate) prohibent, & damnant, v. g. in c. 5. Reg. tit. 16. §. 2. Coquo inhibetur, nec carnes, neque pulmentaria, aut alia quævis edulia pro particulari quopiam Fratre coquere, seu condere ullo modo præsumat, alioquin publicæ discipline pœnam nullatenus differendam subeat. h. i. Et in c. 3. Reg. tit. 19. §. 14. *corrigantur autem, & puniantur, qui absque necessitate, vel in propriis cellis comederent, seu biberent.* h. i. Et §. 8. *Mensa communitas ita servetur, ut nulli etiam Superiori quidquam proprij ad eam privatim deferre liceat: omnes enim ejusdem familia Fratres iisdem penitus cibis vesci necesse est.* h. i. In quibus & aliis locis communitas

D

lau-

laudatur, ac præcipitur, peculiaritas verò proscrìbitur, & damnatur, tam in cultu externo, & curâ corporis, quàm ventris.

Sanæ harum S. Constitut. Urbanarum intelligentiæ omnino concordasse arbitror, quod feci, dum certi alicujus pauperuli Conventûs Guardiano rigidè inhibui, aliisque inhibeo, & inhibebo (ut non delinqueretur contra Communitatis legem, & normam) ne ullatenus permitteret, ut duo Fratres pro sibi in particulari necessariis vestimentis mendicarent, sed pro necessitatibus Fratrum in communi: & ut eleëmofynam ex eorum mendicatione conquistam priùs faciat de communi mensa seu massa, & exinde postmodum his, aliisque pro exigentia succurrat, secundum proportionem à S. Constitut. Urbanis præscriptam; ut ita & labor, & laboris fructus pro communitate fiant, & mancant.

Hoc est, quod *Communitatis exacta exactius* Legifer S. Augustinus tam seriò præcepit in Regula, & viris, & monialibus datâ, dum inquit: *Nullus (nulla) sibi aliquid operetur, sive unde induatur, sive ubi jaceat, sive unde cingatur, vel caput contegat: sed omnia opera vestra in commune fiant majore studio, & frequentiori alacritate, quàm si vobis propria faceretis. Charitas enim, de qua scriptum est, quòd non quarit qua sua sunt, sic intelligitur, quia communia propriis, non propria communibus anteponit. Et ideo quânto amplius rem communem, quàm propriam curaveritis, tantò amplius vos profecisse noveritis; ut in omnibus, quibus utitur transitoria necessi-*

tam,

tas, supereminet qua permanet charitas. h. i.
Nunc

R. Ad secundam partem questionis principa-
lis, quod (per se loquendo) tam sollicitam & anxi-
am consarcinationem, & coasportationem S.
Constitutiones Urbanæ præveniant, & conse-
quenter repudiant, dum nimirum jubent (si for-
ma statûs Provinciæ esset, qualis secundum illas
esse deberet) ut quicumque localis Superior sive
conventûs *ex quo*, sive conventûs *ad quem* aliquis
mittitur elocatus, suis subditis in omnibus provi-
deat (intellige, cum proportione debita.) Et
hinc sicuti Superior primi conventus tenebatur
tali Religioso suppeditare omnia necessaria, ita
& Superior secundi conventus, ad quem mittitur.
Ad quid ergo talis convasatio, & coasportatio?

Ridet S. P. N. *Franciscus* limaces tam anxias,
suas etiam domus quocumque comportantes:
Proscribitque è numero sibi dilectorum formicas
tam sollicitas, quæ congerere & convasare non
desinunt terreas moles, de cælestibus autem bonis
heu parum sollicitæ. NB. *Nihilominus* Superio-
ris specialis licentia potest in casu aliquid facere
licitum ex causa, v. g. si quis ob senium, debilita-
tem, studium, particularem artem, aut occupatio-
nes, officia, particularibus rebus præ alio indige-
ret &c. At de hoc non procedit quæstio, nec re-
sponso, sed de generali consuetudine talia practi-
candi. NB. Ad quam utpote hucusque in Ordine
nostro nimis noxiam, pro futuro omnino abolen-
dam, & extirpandam, nemini omnino, qui pro fu-
turo admitteretur ad Sacrum habitum, permitti de-

bebit, ut talia pecularia sibi reservet, procuret, præexcipiat, ex intentione huc illucque secum transportandi; ne novissimus error fiat peior priore. Permittatur ergo licitus necessariorum usus, & tollatur omnis abusus.

Objectio, quæ contra hîc jam resoluta posset moveri à non-nemine nolente rectè intelligere, solvetur ex dicendis in quæstione sequenti. Itaque sit

Quæstio V.

Quomodo intelligendus sit sequens textus S. Constitut. Urbanarum, ut non pugnet contra præmissas resolutiones, qui habetur in c. 6. Regulæ tit. 2. § 6. qui talis est: *Si quis verò extra nativum conventum obierit mobilium bonorum, à Superioribus sibi pro necessitatibus ad usum concessorum, quæ apud se tunc haberet, deductis curationum & funerum impensis, medietas altera nativo conventui, altera verò ei, in quo extremum clausit diem (dummodo ibi de familia fuerit) applicetur.* h. i. Ante responsionem

N. I. Peculiarista ex hoc textu format talem pro se discursum. Si talis mortui Fratris mobilium medietas uni, & altera medietas alteri conventui sit applicanda; ergo supponunt, seu permittunt nostræ Urbanæ Constitutiones, aliquem habere posse aliquid in particulari ad usum necessitatis suæ, ad quod *totum* non habet jus conventus ille, in quo moritur talis; & consequenter supponitur is Frater adhuc vivens habuisse illud
ita

ita, ut non esset de communi mensa vel massa, nec illi incorporatum, nec ex bonis conventus illius, in quo moritur. Sed priùs

N. 2. Licet in dicto textu non explicitè fiat mentio pecuniæ; Supponamus tamen, ibi nomine *mobilium bonorum* quoque comprehendi pecuniam (licet posset fortè quis non sine fundamento opinari, ibi non comprehendi pecuniam, eò quòd dicatur, *quæ apud se tunc haberet*; Religioso autem privato, maximè ægro-tanti numquam licet *apud se habere pecuniam, etiam cum Superioris consensu*: nam hic est quintus inter 10. actus proprietatis, in c. 7. Reg. tit. 1. *Quicumque res superfluas, vel curiosas, & pecuniam ipsã apud se habuerit, usq; utatur, etiã de permissione, & voluntate Prælati, h. i.* Deinde religiosus, qui tempore mortis apud se illicitè habuisse pecunias postmodũ convincitur tamquam proprietarius, exhumandus est, si jam in loco benedicto sepultus sit, & in sterquilino, juxta SS. Canones, sepeliendus cum pecunia, suæ perditionis causã; non puniendus autem hac pœna, si alias res apud se illicitè habuisset.)

N. 3. In dicto textu S. Constit. Urban. fit mentio 1. de iis, *quæ conceduntur à Superioribus* (suppono, quòd licitè) 2. *ad usum pro necessitatibus.* 3. *quæ apud se tunc haberet.* Ubi *ly haberet* cum sit imperfectum, æquivalere facit propositionem huic conditionali, *si illa apud se tunc haberet.* Insuper per illam particulam *haberet* insinuatur quoque, quòd fuerit merè usufructuarius non juris, sed simplicis usurpationis, *licita*, ut supponitur.

N. 4. Quòd hæc dispositio sit ibi specialis in favorem natorum conventuum ; unde dicitur *si quis verò*, quasi conditionata exceptio à communi seu generali regula. Et circa hoc dubium esse nequit, quòd S. Constitutiones nostræ possint in particulari cum exceptione disponere de mobilibus relictis à Fratibus post mortem, qualitercumque ad illos pertinuerint, ut vel ibi, vel alibi applicentur.

N. 5. Dupliciter potest contingere, quòd mobilia ad usum pro necessitate alicuj personæ à superiore concedantur. *Primò* de bonis istius conventus, cui etiam manent ; attamen solus usus-facti tali Religioso in particulari pro tempore utilis est, v. g. Superior ex pecunia conventus coëmit plurima linea interiora vestimenta, item strophila, mappas, mantilia &c. eaque reponit in communi vestiario, ex hac intentione, ut cuiuscumque Fratrum, sive sit Filius nativi istius conventus sive non, sive incola, sive advena, sive de familia sive non, exinde pro necessitate ad usum suppeditentur ; & post usum & lotionem, denuo ad commune vestiarium reponantur, & maneat de mensa communi.

Secundò ita, quòd tali particulari Religioso fuerint v. g. à consanguineo, vel bono patrono data, citra expensas à conventu factas : vel, quòd talis Religiosus pro particulari necessitate sua, labore speciali aut industria, vel dexteritate procurarit talia. In quo casu (licet, quidquid monachus acquirit, monasterio acquirat ; & proinde strictè loquendo nihil nisi monasterio incorporatum

tum possit licitè haberi aut teneri à monacho, seu Religioso) potest nihilominus Superior talis Religiosi usui speciali talia licitè applicare seu destinare, propter ipsius specialem indigentiam, corpulentiam, vel debilitatem, aut personæ dignitatem, vel specialem, quam profitetur, artem, scientiam, occupationes, negotia &c. At hic est casus specialis, nequiquam verò generalis ita vivendi consuetudo, à S. Constit. Urbanis approbata, aut præscripta.

N. 6. Licet in cit. textu fiat solum mentio *mobilium concessorum à Superioribus* &c. utique licitè (quia lex non supponit peccatum in subdito, maxime morti proximo, nisi aliunde probeatur,) Supponamus tamen etiam nunc, non incongruè posse & debere quoque comprehendere illa mobilia, quæ illicitè sive cum, sive sine superioris consensu talis quis tunc haberet. Cujus ratio est; quia legis hujus specialis dispositio non videtur hic habuisse specialem (*per se, & exclusive*) reflexionem ad *licitum*, vel *illicitum*. sed ad relictum à Fratre jam defuncto.

N. 7. Duplex potest considerari Status Religionis nostræ Minorum Conventualium. Primo ille, quem S. Constitutiones Urbanæ; dum compilabantur, in Religione nostra tunc invenerunt, qualem Reverendissimus P. N. Generalis, immortalis memoria dignus *Felix Franceschini Cassianus* in præfatione ad S. Constitutiones Urbanas 1628. 21. Septembris talem depingit, & fuisse deplorat, in quo *regularis disciplina variis, qui in ipsam irreperant, abusibus erat labefactata,*

h. i. *Secundo is*, quem S. Constitutiones Urbanæ principaliter intenderunt, cujus Status promovendi aut introducendi intentionem suam fuisse hanc explicat mem. Reverendissimus P. Generalis Lc. scilicet *regularem disciplinam novis Constitutionibus suffuliam pristino candori, Seraphici Patris nostri Regula, NB. communisque viæ observantia, quantum presentia tempora sinunt, conformem reddere.* h. i. His ita prænotatis, facilis est responsio ad quæstionem. Itaque.

Re. 1. Quòd textus ille in titulo quæstionis adductus non videatur (salvo meliori iudicio) intelligendus de mobilibus, ad usum particularis Fratris concessis in primo sensu notabilis quinti, sed solùm in secundo sensu ejusdem notabilis. *Ratio prioris est*; quia talia mobilia sunt illius Conventus propria, ad quæ proinde talis particularis Religiosus nullum habet jus, nec specialem ullam attinentiam, vel cohærentiam. Hinc nec nativus illius Conventus potest ex ullo titulo habere ullam ad talia præensionem (quem tamen S. Constitutiones Urbanæ hic supponunt, ut dictus textus habeat locum, & causam justæ executionis.)

Ex hoc patet ratio posterioris, quia, si in ullo casu, maximè in hoc sensu intentio S. Constitutionum Urbanarum habebit locum; & potestas legislatoris congruè se extendit ad disponendum de talibus bonis, juxta dicta in notabili quarto, eò, quòd nativus Conventus sicut habet majorem obligationem ad Fratres seu Filios suos nativos, ita & magis congruam, magisque fundatam

tam

am prætensionem ad relicta ab eis, si nulli Conventui specialiter propria sint. *Quoad hunc secundum sensum.*

R. 2. Quòd S. Constitutionum Urbanarum dispositio apertius locum habeat, si loquamur de primo Statu Religionis nostræ, in notabili septimo explicato. Nam, cùm indefinitè loquantur, utique, si necdum inveniant apud Religiosos debitam ac requisitam mobilium communitatem, sed antiquam adhuc quasi peculiaritatem sic justè disponunt de peculiaribus his relictis. Quæ tamen pariformiter & universaliter locum habere nequeunt pro secundo Statu notabilis septimi, & primo sensu notabilis quinti.

R. 3. Si Religiosus nostri Ordinis extra nativum Conventum moreretur in alio, in quo est de familia: & post mortem ejus adveniret aliquod legatum pium in favorem talis Religiosi (ex nescientia legantis, quòd ille jam mortuus sit) & tamen heredes velint, quòd Ordinis Conventui applicandum sit, id videtur totum applicandum Conventui nativo, & ita à me resolutum, ac practicum fuit in certo casu. *Ratio est;* quia tunc cessat conditio addita in S. Constitutionibus Urbanis, hæc scilicet, *quæ apud se tunc haberet:* Proinde tale legatum non debet dividi inter duos Conventus. Occasio tale quid faciendi dum se mihi offerret, putavi me obligatum ad ita faciendum. Responsio ergo videtur etiam locum habere in omni casu, in quo talis Religiosus moriens non censetur *apud se habere aliquid*, id est, non

D 5 habere

58 *Religiosa Paupertatis*
habere in proxima facultate usus-facti. Hæc di-
xerim, salvo meliori iudicio.

Ex his ergo peculiarista nequit generale & in-
definitum patrocinium accipere pro se; ideoque
manent vera, quæ in priori quæstione resoluta
sunt. Sed occasione resolutorum in hac, &
priori quæstione, movetur ulterius controversia;
pro qua expedienda sit

Quæstio VI.

Quomodo intelligendus textus S. Consti-
tut. Urbanarum in c. 3, Reg. tit. 20. §. 6,
de discedentibus è Conventu in Conven-
tum, de quibus sic ibi ordinatur, & præcipitur:
*Quapropter Superior Conventus, à quo quisquam
discesserit, omnia, quæ secum detulerit, libros, ve-
stes, pecunias, etiam pro viatico tantummodo da-
tas in schedula diligenter adnotabit, eamque ad
Superiorem Conventus, ad quem is proficiscitur,
opportune transmittat, cui idem Frater eorum
omnium rationem reddere teneatur. h. i.*

Ex hoc textu peculiarista sibi jam tum spem
facit, & hanc conclusionem erroneam, apud se-
metipsum dicens: ergo cuicumque Religioso Or-
dinis nostri fas est, in quancumque quantitate
(etiam per se, & indefinitè loquendo) libros,
vestes, pecuniam convasare, conquirere, & con-
servare pro se, ut possit ea de loco in locū, de Con-
ventu in conventū secum transportare. Et maximè
animatur, dū cit. textus videtur innuere per parti-
culam hanc acenmulativam *etiam*, quòd pecunia
pro viatico danda sit distincta ab alia pecunia,
quam

quam itinerans conferet. NB. Sanè! res digna est risu, at magis ploratu, quòd monacho pecuniolo cor mox saliat, si pecuniam nominariaudiat; favorem sui inde statim expectat. At, inspiciamus penitiùs, an, & quòdnam patrociniùm ex hæc textu peculiaristæ affulgeat. Itaque

R. 1. In primis ibi nulla fit mentio *peculij pecuniarij*, vel *depositi*, quasi supponeretur talis Religiosus profecturus, illud præviè pro se corrogasse, aut lucratus fuisse, atque in comuni arario *pro se peculiariter* repositum & depositum, sive separatum sive mixtum & confusum habuisse, (& profectò talis confusio physica pecuniarum inutiliter, immò ridiculè in Decreto supra cit. præciperetur, si particularis Religiosus haberet aliqualem regressum ad illas, tunc enim potiùs deberent relinqui, & conservari inconfusæ, prout *in casu q. 3. supra*) NB. Immo in totis nostris S. Constitut. Urbanis (ut patebit evolventi) nullibi fit mentio *privati depositi*, aut *peculij pecuniarij*, multò minùs permissionis ejus: & tamen, si id ipsum habere, *per se & indefinite* liceret Religiosis, cum res sit maximi momenti quoad conscientias ex. vel onerandas, certè Constitutiones expressè alicubi meminissent, & apertè ac explicitè concessissent, ut ita conscientiaè essent extra laqueum (cujus tamen planè contrarium patet ex prædictis quæstionum notabilibus, & responsionibus.) Itaque ad salvandum textum cit. Constitut. Urbanarum! (quamvis non in favorem peculiaristæ.)

R. 2. Potest sæpe contingere, quòd, qui de Conventu in Conventum proficiscitur, ibi habiturus pro futuro, præter datum sibi in pecunia viaticum à Superiore, alias secum licitè ferat pecunias, à Superiore extraditas de massa communi, (sed clausas obsignandas) v. g. pro novo habitu emendo in loco, ad quem venit, dum in priori loco (in quo jam tribus annis habitavit, ideoque de novo vestiendus esset) stameta pro habitu non est venalis. *Item* lectori S. Theologiæ discedenti ad alium Conventum, ad quem elocatur, patronus Thesium dat pecuniarium honorarium, ut cum licentia Superioris se recreet cum Collega, vel antiquo bene noto Confratre. *Insuper* Concionatori ob conciones laboriosas, vel auditas per aliquot dies confessiones ad obsequium R. D. Pastoris & ovium; vel ex affectu gratitudinis pro obsequio, aut labore præstito, offertur aliqua pecunia ab amico tunc, cum discessurus est ad alium Conventum. *Vel* cum simili licentia datur pecunia pro libro alibi emendo pro se, aut alio, vel pro debitis solvendis. Aut committitur ei pecunia in subsidium fabricæ, novi Organi, Altaris, statuæ, aut picturæ, aut pro Sacris à Patribus ejusdem Conventus (in quo est fortè miraculosa imago, vel pro certo Defuncto, vel &c.) ex dispositione P. Guardiani legendis; aut ex alio licito capite. Et ita sufficienter salvatur, quòd talis Religiosus præter pecuniam viatici, alias pecunias secum ferat, non tamen in absongo sensu favente peculiaritæ. NB. *Et hæc responsio*, explicatio, & conciliatio neutiquam est violenta, nec extorta; sed

apta, sed accommodata, sed plana, sed aperta, & in aperta veritate fundata: maximè, cum jura juri- bus, leges legibus universaliter loquentibus, ut in uno eodemque Codice concordent, conciliari debeant, ne appareat ulla contradictio; quod ipsū hic fit, prout unusquisque videre & palpare potest, si rationis oculis ac manibus non careat (nisi tamen in errore voluntariè pertinaciter stare vo- luerit.)

R. 3. Cum pecuniæ tales (juxta cit. textum) sint à priori Superiore in Scheda adnotandæ, & Frater earum dator omnium illarum rationem reddere teneatur, ita, ut si deliquisse reperiatur, graviter à Superiore corrigatur; certè inde liquet, quòd talis nihil juris, aut peculiaritatis, aut atti- nentiæ *exclusivæ* habeat ad talem pecuniam con- tra Superiorem; cum sit merus quasi admini- strator, aut quasi equus bajulus avenæ, quæ postea per alium scilicet Dominum seu herum pascatur. Hinc etiam dicitur lc. *Nulli verò pecuniam, quam secum in itinere defert, quovis etiam modo colle- ctam, in rem ullam absque Superioris licentia, nisi in necessitatibus in via occurrentibus impendere liceat.* h. i. Per quæ verba arcetur omnis peculia- ritas pecuniarum, dum nimirum semper adesse debet continua dependentia à licentia Superioris in expendenda illa, utpote quasi re aliena, & sibi nullatenus propriâ, aut appropriatâ; quæ licen- tia rationabiliter præsumitur, si *pro necessitatibus in via occurrentibus* frugaliter & rationabiliter expendatur.

NB. *Ex his sequitur, quòd per hanc Superioris licentiam, seu voluntarem debeat prius conventui incorporari, id est, de mensa communi fieri omne id, quòd accipit religiosus, & ut eo postmodum licitè utatur. Quòd non tantum de pecunia, vestibus, sed etiam de esculentis & poculentis intelligendum est (sufficit tamen subinde tacita, vel rationabiliter præsumpta.) Quòd clarè exprimitur in Constit. Urban. in c. 3. Reg. Tit. 17. §. 9. ubi dicitur: quòd si eorum aliqui (qui sunt Theologi, vel Confessarii Cardinalium, Episcoporum, & Prælatorum) ab hujusmodi Principibus & Pralatis, eorum quæ ad victum pertinent, portionem acciperent; pro ea parte, quæ sibi à conventu debetur, computanda erit: eaque, ac si à conventibus reciperetur, & non alia portione, nec alio modo, nisi aliter Superiori placuerit, utantur. h. i.* Ubi clarè exprimitur, quòd portio à Magnatibus transmissa sit reputanda, quasi à conventu ipso met daretur tali religioso; & per juris fictionem censetur verè & propriè ab ipso met conventu dari, utpote cui præviè (saltem prioritæ naturæ seu juris) censetur incorporata, adpropriata; proinde talis religiosus numquam in talem portionem accipit jus peculiaritatis contra conventum seu Superiorem suum; attamen habet jus quoddam exigentiæ indeterminatum vel in hanc, vel aliam portionem, necessariam pro alimentatione suæ naturæ. &c.

Ex quo etiam non obscure deducitur, quòd, si religiosus aliunde habeat sufficientes pecunias pro solvendis vestimentis, medicinis, conficiendis itineri-

neri-

neribus &c. nec velit eas conventui incorporare, conventus tunc minimè teneatur illa illi suppeditare. *Ratio est*; quia solum tenetur egentibus, non verò habentibus sufficientia succurrere: nec potest licitè fovere vitia subditorum, seu peculiaritatem proprietariam illorum. Nec ille meretur Religionem habere Matrem seu Nutricem, qui se infidelem exhibet filium, immo quasi furem Religionis, dum arrogat sibi tamquam peculiare, quod tamen deberet omnibus esse commune.

R. 4. Quia l. c. §. II. ulterius statuitur: *Fratres omnes, cum ad aliquem nostri Ordinis conventum, siue peregrinationis, vel itineris, siue negotiationis causâ per venerint - - si supra hunc terminum (biduum, vel triduum) productior fuerit mora, omnem pecuniam, quam secum detulerint, apud Depositarium, siue Procuratorem conventus fideliter deponere teneantur. h. i.* Ex hoc colligitur, quòd hæc legis dispositio eò collimet, ut non tantum titulus, sed etiam species proprietatis, aut noxiæ peculiaritatis præscindatur. Dicitur hinc etiam notanter *detulerint*, ut iterum insinuetur, quòd nil plus juris aut attinentiæ habeant ad illam pecuniam, quàm bajulus (licet in hoc sit adhuc aliqua disparitas; quia saltem est pars communitatis illius, sub cujus dominio est illa pecunia, &c.)

R. 5. Conformiter dictis in *l. de S. Communitate*. Potest utique peculium pecuniarium, justa de causa, cum debita moderatione & restrictione à Superiore concedi Religioso particulari, ad actum transeuntem, vel quasi transeuntem: & quidem securius in Monasteriis fundatis, seu aliàs
 sus-

sufficienter aliunde provisus, à quibus proinde omnia necessaria in sufficientia commodè suppeditari possunt Religiosis particularibus, ubi hinc non est periculum degenerationis, seu iteratæ discessionis, aut relapsûs à vita communi, quàm in monasteriis non ita fundatis, aut non similiter provisus; in quibus proinde communitas ex singulorum laboribus, industriis, & collectis debet instaurari, ut subsistat. *Rationem hujus vide lc.*

At, quòd singuli Religiosi sinantur in particulari quisque pro suis necessariis sollicitam curam gerere, ideoque suo periculo, lucro, & damno in incertum quasi vivere, instar hominis sæcularis, peculia quantacumque & undecumque conquire, conservare, expendere, transferre &c. id mihi semper damnabile, & exitiale visum fuit (*per se loquendo.*) Si quis aliter & melius in hoc sapere voluerit, ipsum libenter audire cupio, licet ex Cathedra non loquatur instar Summi Pontificis; sed nec hic, credo, patrociniabitur illi; prout habetur ex authenticis Româ advenientibus relationibus. O! si piissima paterna intentio, & Sanctissima vota Sanctissimi D. N. INNOCENTII XII. adimplerentur, & ab omnibus Regularibus, prout par esset, obedenter, reverenter, & libenter acceptarentur! profectò apud omnes Regulares esset vita exactè communis, simul & pax angelica inter illos; & plus boni singuli Regulares efficerent, magisque fructificarent sibi, & animarum saluti, ac amplianda gloriæ Dei.

R. 6. Certas vestes, libros quoque, & alia ad usum particularem concedere quoque possunt

Su-

Superiores in Ordine nostro, maximè si illa speciali industria, aut ob certum laudabilem, vel necessarium finem ipsimet hi Religiosi utentes procurarint; hinc & licentiam dare in casu huic vel illi, illa conferendi de loco in locum (quamvis cautè hoc practicandum sit, ut arceatur gravioris relapsus & prioris deformationis periculum.) *Ratio est*; quia in hoc nil inordinati reperitur etiam apud reformatas Religiones. Sed generalis licentia quoad talia, quoad modum, quoad personas quascumque sine limitatione, reprobanda est tam in dante, quàm in admittente (*per se loquendo.*) Et præstare videtur, quòd talis licentia transferendi de loco ad locum talia mobilia, generaliter præscindatur, vel negetur, ut ex hoc quoque capite retrahantur particulares Religiosi, & absterreantur, ne studeant sibi privatim talia idola procurare; utpote quæ pro placito libertatis suæ colere, & secum ferre nevtiquam tunc permetterentur. Ergo contemptis, calcatis, confusis his pecuniariis Idolis, moneo te Confrater Charissime, cum S. P. N. Francisco in Domino nostro JESU Christo: *facta cogitatum tuum in Domino, & ipse te enutriet.* S. Bonavent. in c. 3. Vitæ S. P. N. Francisci §. 6. ex Psalmo 54. 23. Nam tota S. P. N. Francisci Oeconomia consistebat in duobus, scil. 1. in vitæ Sanctæ studio. 2. In spe firmissima de Deo. *Sicque factum est, ut inopiam quam pecuniâ relevare non poterant, Francisci pauperies opulenta suppleret.* Vitæ S. P. c. 7. §. 9.